

**МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО**

**ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“ 2014-2020**

***НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
по процедура на директно предоставяне
на безвъзмездна финансова помощ***

Приоритетна ос 3: „Регионална образователна инфраструктура“

**Наименование на процедурата: BG16RFOP001-3.001
„КУЛТУРА И СПОРТ В УЧИЛИЩЕ“**

Конкретни бенефициенти:

**Компонент 1: Министерство на културата - за училища по
изкуствата и културата**

**Компонент 2: Министерство на младежта и спорта - за
спортни училища**

Краен срок за кандидатстване: 30 май 2016 г.

Област на интервенция	051
Форма на финансиране	01
Територия	07
Териториални механизми за изпълнение	07
Код по местонахождение	BG

София, октомври 2015 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014-2020	4
1.1. ВЪВЕДЕНИЕ	4
1.2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	5
1.3. ПРИОРИТЕТНА ОС 3 „РЕГИОНАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА”	5
2. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ: “КУЛТУРА И СПОРТ В УЧИЛИЩЕ”	6
2.1. ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	8
3. ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО ПРОЦЕДУРАТА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	8
4. ПРАВИЛА ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	11
4.1 ПРАВИЛА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ГЕНЕРИРАЩИ НЕТНИ ПРИХОДИ	12
4.2 РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ	13
4.3 ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ	14
4.3.1 Устойчиво развитие	14
4.3.2 Равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете	15
4.4 ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА	15
4.4.1 Допустими кандидати	15
4.4.2 Допустими партньори	15
4.4.3 Изпълнители от страна на бенефициента	16
4.4.4 Продължителност	16
4.5 ДОПУСТИМИ И НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ	23
4.5.1 Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ	23
4.5.2 Недопустими разходи	27
5. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА НА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	28
5.1 СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА	28
5.2 КАК И КЪДЕ СЕ КАНДИДАТСТВА	31
5.2.1 Изтегляне на образците на документи за кандидатстване по процедурата	31
5.3 ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	32
5.4 КРАЕН СРОК ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	33
5.5 ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	33
6. ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	33
7. ИЗДАВАНЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ И ОБЩИ ПРАВИЛА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ	40
7.1 УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН	40
7.2 УСЛОВИЯ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЛЕД РЕШЕНИЕТО НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	40
8. СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА	42

Списък на съкращенията

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КСС	Количествено-стойностна сметка
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.
НПРД	Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000
ОВ	Официален вестник на ЕС
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите.
ОПРР	Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020
ОС	Оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
ПИК	Политика по изменение на климата
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПОС	Политика по околна среда
СМР	Строително-монтажни работи
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
ММС	Министерство на младежта и спорта
МОН	Министерство на образованието и науката
МК	Министерство на културата

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014-2020

1.1. Въведение

Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 (ОПРР 2014-2020) представлява единна оперативна програма за цялата територия на България и е насочена към постигане на растеж и заетост в българските региони. ОПРР 2014-2020 е разработена в съответствие със стратегията на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж (Европа 2020). Също така, ОПРР 2014-2020 е част от Споразумението за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., и е в съответствие с Националната програма за развитие България 2020, с Националната програма за реформи, с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР), с Териториален дневен ред на ЕС 2020, със стратегията на ЕС за Дунавския регион. В този по-широк контекст всички действия, предвидени в рамките на ОПРР 2014-2020, ще включват приоритетите на Общността, които подкрепят икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и опазване качеството на околната среда.

ОПРР 2014-2020 г. е интегрирана оперативна програма, насочена към регионалното развитие и по-конкретно към постигане на целите на градската политика в България, като отделя специално внимание на енергийната ефективност в опорните центрове в периферните райони, съгласно националния полицентричен модел за развитие, формулиран в Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 и допринася за териториалното измерение на секторните политики, включени в Споразумението за партньорство.

ОПРР 2014-2020 е насочена към изпълнение на следните тематични цели съгласно Общия Регламент №1303/2013: Тематична цел 4 „Подпомагане на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори”, Тематична цел 6 „Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност”, Тематична цел 7 „Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет във всички ключови мрежови инфраструктури”, Тематична цел 9 „Насърчаване на социалното приобщаване, борбата с бедността и всяка форма на дискриминация” и Тематична цел 10 „Инвестиции в образованието, в обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и в ученето през целия живот”.

☞ **Стратегията на ОПРР 2014-2020 е за постигане на териториален и интегриран подход при реализирането на инвестициите, чрез подкрепа на политиката за градско развитие, подкрепа за най-силно засегнати от бедност периферни райони и секторни приоритети от регионално значение.**

ОП „Региони в растеж” 2014-2020 г. ще бъде изпълнена посредством осем приоритетни оси, както следва:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие
- Приоритетна ос 2: Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони
- Приоритетна ос 3: Регионална образователна инфраструктура
- Приоритетна ос 4: Регионална здравна инфраструктура
- Приоритетна ос 5: Регионална социална инфраструктура
- Приоритетна ос 6: Регионален туризъм
- Приоритетна ос 7: Регионална пътна инфраструктура
- Приоритетна ос 8: Техническа помощ

1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Управляващ орган на ОПРР 2014-2020 е Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие” в Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Управляващият орган носи отговорност за управлението на ОПРР, съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и Решение на Министерския съвет № 792/ 17.12.2013 г.

Комитетът за наблюдение на ОПРР 2014-2020 одобрява критериите за избор на операции по ОПРР 2014-2020, осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и изпълнява други функции, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и ПМС №79 /10.04.2014 г.

Сертифициращ орган е Дирекция “Национален фонд” на Министерство на финансите съгласно Решение на Министерския съвет № 792/ 17.12.2013 г. Съгласно чл.126 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Сертифициращият орган е отговорен за изготвянето и изпращането до Комисията на заявления за плащане и удостоверяването, че те са продукт на надеждни счетоводни системи, основават се на проверими разходооправдателни документи и са били подложени на проверки от управляващия орган.

Одитен орган е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз”. Съгласно чл. 127 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Одитният орган е отговорен за извършването на одити на правилното функциониране на системите за управление и контрол на оперативната програма, както и на подходяща извадка от операции въз основа на декларираните разходи.

Централното координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на Договора за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г. в процеса на усвояване на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове в страната. Тази функция се осъществява от дирекции: „Програмиране на средствата от Европейския съюз”, „Мониторинг на средствата от Европейския съюз” и „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз” на Министерския съвет

1.3. Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура”

Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **BG16RFOP001-3.001 „Култура и спорт в училище“** се реализира в рамките на приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура” на ОПРР 2014-2020.

Приоритетната ос е насочена към подобряване на образователната инфраструктура от национално и регионално значение, предоставяща квалификация и умения на учащите, свързани с нуждите на пазара на труда, но същевременно и към подкрепа за обекти на образователната инфраструктура за учащи в неравностойно положение, приоритизирани на национално ниво. Приоритизирането на ключовите обекти на държавната образователна инфраструктура и общинската образователна инфраструктура с национално и регионално значение е извършено в съответствие с **Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България, одобрена от Министерството на образованието и науката**. Основните цели на Методологията:

- Ефективност – да не бъдат затваряни обекти на образователната инфраструктура в дългосрочен период и да бъдат използвани от значителен брой ученици; образователната инфраструктура трябва да постигне висока степен на социална възвръщаемост;
- Равен достъп до качествено образование – основна цел на образователната система е да осигури равен достъп на децата и учениците до качествено образование;
- Балансирано териториално и регионално развитие на образователната инфраструктура.

Анализът на стратегическите документи в сферата на образованието показва, че в най-висока степен целите и приоритетите на реформата в сектора, биха могли да бъдат подкрепени по линия на ОПРР 2014-2020, чрез осъществяване на инвестиции за подобряване на материалната база в професионалните, спортните училища и училищата по изкуство и култура.

На национално ниво е отчетена необходимостта от насърчаване на връзката между професионалното образование, висшето образование и реалния сектор с оглед създаване на условия за развитие на личностни и професионални знания и умения през целия живот. От друга страна е отбелязана необходимостта от подобряване на материално-техническата база, която е амортизирана и материално остаряла. Инвестициите в образователни институции ще допринесат за обновяване и модернизация на учебните кабинети, лабораториите и учебните работилници за осъществяване на качествено професионално образование с помощта на бизнеса.

В тази връзка, предвидената подкрепа по ОПРР 2014-2020 за подобряване на материално-техническата база ще спомогне за по-лесната интеграция и социализиране в обществото в процеса по обучение, както и за последващо успешно реализиране на пазара на труда.

Инвестициите в образователна инфраструктура ще имат като непосредствен резултат подобряване на качеството на образователната среда и съответно повишаване на нейната атрактивност. Обновяването на материалната база ще доведе до цялостно подобряване на учебния процес и ще улесни въвеждането на нови методи на обучение, които да повишат и задържат интереса на младите хора. Подобрените условия в учебните заведения, модерните класни стаи и кабинети ще се отразят благоприятно на мотивацията на учениците за по-добро и по-активно обучение и реализацията им на пазара на труда.

Осигуряването на възможност за целодневната организация на учебния процес чрез строителство и ремонт на занимални, места за спорт и отдих, за занимания по интереси и др. ще накара младежите да прекарват повече време в училищата, ще провокира интерес и желание за развитие и продължаване на образованието, ще превърне училищата в привлекателно място за развитие на личността и база за бъдеща конкурентна професионална реализация. По този начин интервенциите пряко ще допринесат за намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище и ще създадат предпоставки за повишаване дела на завършилите образование.

Дейностите за подобряване достъпа на хора с увреждания до сградите, предмет на интервенции, са предпоставка за социално включване и борба с изолацията на тази група от обществото.

Подпомаганите дейности ще задържат децата и младежите в училищата и ще доведат до по-добри образователни резултати на учениците, което в дългосрочен план ще стимулира увеличаване на заетостта, особено на младежката заетост, намаляване на безработицата и свързаните с нея нива на обща и детска престъпност.

2. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ: "КУЛТУРА И СПОРТ В УЧИЛИЩЕ"

Цел на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е да се създадат условия за модерни образователни услуги в сферата на културата, изкуството и спорта чрез подобряване на образователната инфраструктура в училищата по изкуства и култура и спортни училища от национално и регионално значение.

Настоящата процедура е насочена към изпълнението на следния инвестиционен приоритет:

- **Инвестиционен приоритет:** „Инвестиции в образованието, обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение“

Мерките и дейностите по Оперативната програма ще спомогнат за постигане на националната цел за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система до 11% до 2020 г. от „Националната програма за реформи България 2020“, както и целите, заложи в секторните документи за образование, като Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020), Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г., Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2008 – 2013 г., Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006-2015) и др.

Настоящата процедура за предоставяне на БФП е насочена конкретно към:

– **Училищата по изкуство и култура**

Училищата по изкуство и култура осигуряват професионална подготовка и обучение в областта на изкуството и културата. Те имат своя специфика, която им отрежда статут на културни институти с основно предназначение да осигуряват професионалната подготовка и обучение в областта на изкуствата и културата (чл. 13 от Закона за закрила и развитие на културата). Разположени са сравнително пропорционално на територията на страната, като една част са в големите градове, а други са в региони със силни традиции в съответната област на изкуството. От съществено значение за изпълнението на специфичните функции на тези училища е подобряване на материалната им база чрез създаване на модерни и безопасни условия за обучение.

– **Спортните училища**

Спортните училища са неразделна част от националната система на физическото възпитание и спорта в Република България. Спортните училища в страната са основни звена за подготовка на елитни спортисти. Състоянието на голяма част от тях е далеч под критериите на съвременните стандарти. Подобряване на условията в тях ще допринесе за създаване на привлекателна и безопасна среда за развитието на таланта на най-добрите състезатели от спортния резерв на страната.

Конкретни цели на процедурата:

- Подобряване качеството на образователната среда и повишаване на нейната привлекателност сред учениците чрез обновяване на материалната база, осигуряване на съвременно оборудване и обзавеждане на учебните заведения от национално и регионално значение.
- Осигуряване на възможност за целодневна организация на учебния процес чрез подобряване на инфраструктурата, места за спорт и отдих, както и осигуряване на помещения за извънучилищни занимания.
- Предоставяне на съвременни условия в образователната инфраструктура, което да допринесе за намаляване процента на преждевременно напусналите сферата на образованието и тяхната професионална реализация

Индикатори, посредством които се измерва постигането на целта на настоящата процедура:

Във формуляра за кандидатстване от бенефициента няма да се изисква информация за посочения по-долу индикатор за резултат.

Индикатори за резултат:

- Дял на модернизираниите образователни институции – %.

Във формуляра за кандидатстване кандидатите следва да заложат и предоставят информация по посочените по-долу индикатори за продукт:

Индикатори за изпълнение (продукт):

- Грижи за децата и образование: Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование – бр. ученици;
- Представители на маргинализирани групи, включително роми, облагодетелствани от модернизирана образователна инфраструктура - бр. ученици
- Модернизирани образователни институции – брой.

2.1. Процедура за изпълнение на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Изпълнението на настоящата процедура се извършва чрез **процедура на директно предоставяне** на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с ПМС № 107/ 10.05.2014 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство за периода 2014-2020 г.

Съгласно чл. 28 ал.1 от ПМС № 107/ 10.05.2014 г. процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е тази, при която проектно предложение може да подаде само кандидат, който е изрично посочен в съответната програма или в документ, одобрен от Комитета за наблюдение на програмата като конкретен бенефициент, който може да получи безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на дадена дейност.

Кандидатстването по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се осъществява въз основа на проектни предложения. Получените проектни предложения се оценяват в съответствие с критериите, описани в настоящите Насоки за кандидатстване.

Конкретни бенефициенти по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са **Министерство на културата (по компонент 1) и Министерство на младежта и спорта (по компонент 2)**, посочени в *т.4.4.1 Допустими кандидати*.

3. ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА ПО ПРОЦЕДУРАТА ЗА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е, както следва:

Бюджетна линия	Общ размер на финансовите средства (100% БФП)	Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Национално съфинансиране (15%)
BG16RFOP001-3.001 „Култура и спорт в училище“	14 864 308,00 лв.	12 634 661,80 лв.	2 229 646,20 лв.
	7 600 000,00 евро	6 460 000,00 евро	1 140 000,00 евро

Общият размер на средствата по отделните компоненти е, както следва:

Бюджетна линия	Общ размер на финансовите средства (100% БФП)	Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Национално съфинансиране (15%)
Компонент 1: Училища по изкуства и културата	7 432 154,00 лв.	6 317 330,90 лв.	1 114 823,10 лв.
	3 800 000,00 евро	3 230 000,00 евро	570 000,00 евро
Компонент 2: Спортни училища	7 432 154,00 лв.	6 317 330,90 лв.	1 114 823,10 лв.
	3 800 000,00 евро	3 230 000,00 евро	570 000,00 евро

Сумата представлява общият предвиден размер за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Управляващият орган си запазва правото да не предостави изцяло горепосочената сума при недостатъчен брой качествени проектни предложения, отговарящи на предварително зададените критерии, както и в случай, че предвидените за изпълнение дейности изискват по-малък финансов ресурс.

В съответствие с Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. е създаден резерв за изпълнение по Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“, както следва:

Резерв за изпълнение			Размер на резерва за изпълнение като процент от общата подкрепа от Съюза
ОБЩО	Подкрепа от ЕФРР	Национално участие	
7 136 073,00 евро	6 065 662,00 евро	1 070 411,00 евро	6,21%

В случай, че не са постигнати следните етапни цели към края на 2018 г. на ниво Приоритетна ос 3, УО на ОПРР си запазва правото да ревизира общия бюджет на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и на предоставената до момента безвъзмездна финансова помощ по сключените договори за БФП с размера на резерва за изпълнение (който в тази връзка следва да бъде поет като собствен принос от страна на конкретните бенефициенти) в съответствие със степента на усвояемост на средствата по Приоритетна ос 3.

Показател или основна стъпка за изпълнението	Етапна цел за 2018 г. ниво ПОЗ
Сертифицирани средства	17 431 228 евро
Грижи за децата и образование: Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование.	6 304 лица

В случай, че по настоящата процедура, конкретен бенефициент не е постигнал индивидуалната си етапна цел на верифицираните от УО на ОПРР средства до 30.06.2018 г., УО на ОПРР си запазва правото да ревизира определения общ ресурс на БФП (100%) за съответния конкретен бенефициент и размера на предоставената до

момента безвъзмездна финансова помощ по сключените договори за БФП с размера на средствата, които не са постигнати като верифицирани от УО на ОПРР до този момент (и които в тази връзка следва да бъдат поети като собствен принос от страна на съответния конкретен бенефициент).

Общият индикативен размер на средствата (БФП 100%), размерът на резерва за изпълнение за всеки конкретен бенефициент спрямо общата етапна цел (6,21%) и размерът на верифицираните средства за всеки конкретен бенефициент спрямо индивидуалната си етапна цел е, както следва.

Конкретен бенефициент	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ (100%), лв.	Размер на резерва за изпълнение спрямо етапната цел на приоритетна ос 3 (като процент от общия размер на БФП (100%) – 6,21%, лв. ¹	Индивидуална етапна цел за 2018 г. (верифицирани от УО на ОПРР средства до 30 юни 2018 г.) – 15,18% от общия размер на БФП (100%), лв.
Министерство на културата	7 432 154,00	461 601,31	1 128 200,97
Министерство на младежта и спорта	7 432 154,00	461 601,31	1 128 200,97

През 2019 г. УО на ОПРР ще направи оценка на изпълнението на Приоритетна ос 3, като си запазва правото да преразпредели ресурса между бенефициентите, с оглед постигане на целите и резултатите на ниво приоритетна ос.

Размер на безвъзмездната финансова помощ за отделните проектни предложения:

Компонент 1:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): НП

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): НП

ВАЖНО!!!

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА СЛЕДВА ДА ОПРЕДЕЛИ МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА ПОМОЩТА ЗА ВСЕКИ КОНКРЕТЕН ПРОЕКТ В ЗАВИСИМОСТ ОТ ИНДИВИДУАЛНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА ВСЕКИ ОБЕКТ НА ИНТЕРВЕНЦИЯ (УЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ) И В РАМКТЕ НА ПРЕДВИДИЕНИЯ ЗА КОМПОНЕНТА ФИНАНСОВ РЕСУРС.

Компонент 2:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): НП

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): 3 000 000 лв.

ВАЖНО!!!

ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ НЕ СЕ ИЗИСКВА СЪФИНАНСИРАНЕ ОТ КОНКРЕТНИЯ БЕНЕФИЦИЕНТ КАТО ЧАСТ ОТ НАЦИОНАЛНОТО СЪФИНАНСИРАНЕ (15%) В РАМКТЕ НА БФП (100%).

¹ Използваният процент за изчисляване на размера на резерва е 6,210871492293970%, в съответствие с ОПРР 2014-2020 г.

4. ПРАВИЛА ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Настоящите Насоки за кандидатстване установяват правилата за представяне, оценка и изпълнение на проекти, финансирани по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл.3, т.2 на ПМС №107/ 10.05.2014 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство за периода 2014-2020 г.

Кандидатстването по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се осъществява въз основа на проектни предложения.

Конкретните бенефициенти са поканени да подадат проектни предложения за подкрепа на училищата, част от приоритетния списък по-долу, по реда на тяхната приоритетност/получен бр.точки и в рамките на предвидения за съответния компонент финансов ресурс.

На база на Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България, в рамките на финансовия ресурс за всеки компонент е формиран следният приоритизиран списък на училища:

Училища по изкуство и по култура:

№	Училище – основни обекти	Населено място	Получен бр.точки
1	Национално училище по изкуства „Д.Христов“	Гр.Варна	29
2	Национално училище за фолклорни изкуства „Филип Кутев“	Гр.Котел	28
3	НГ за пластични изкуства и дизайн „Акад.Д.Узунов“	Гр.Казанлък	26

	Училище – резервни обекти*	Населено място	Получен бр.точки
4	Национално училище по изкуства „Проф.В.Стоянов“	Гр.Русе	24
	Професионална гимназия по каменообработване	Гр.Кунино	
	НГ за приложни изкуства „Проф. В.Колев“	Гр.Троян	

* Резервните обекти могат да бъдат подадени при наличие на финансов ресурс по компонент 1 след финансиране на основните обекти. Предвид равния брой точки на резервните обекти, трите училища могат да бъдат включени в проектни предложения само след наличие/освобождаване на средства по компонента, достатъчни за финансиране и на трите училища едновременно.

Спортни училища:

№	Училище – основни обекти	Населено място	Получен общ бр.точки
1	СУ „Юрий Гагарин“	Гр.Бургас	95
2	СУ „Георги Бенковски“	Гр.Варна	95

№	Училище – резервни обекти	Населено място	Получен общ бр. точки
3	СУ „М-р Атанас Узунов“	Гр. Русе	85
	СУ „Ген. Владимир Стойчев“	Гр. София	

* Резервните обекти могат да бъдат подадени при наличие на финансов ресурс по компонент 2 след финансиране на основните обекти. Предвид равния брой точки на резервните обекти, двете училища могат да бъдат включени в проектни предложения само след наличие/освобождаване на средства по компонента, достатъчни за финансиране и на двете училища едновременно.

4.1 Правила по отношение на проекти, генериращи нетни приходи

ВАЖНО!

ВСЯКО ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОЕТО ИМА ПОТЕНЦИАЛ ДА ГЕНЕРИРА ПРИХОДИ, И ТЕЗИ ПРИХОДИ МОГАТ ДА БЪДАТ ОЦЕНЕНИ КЪМ МОМЕНТА НА КАНДИДАТСТВАНЕ, СЛЕДВА ДА БЪДЕ ПРИДРУЖЕНО ОТ ФИНАНСОВ АНАЛИЗ.

ЗА „ПРОЕКТИ, КОИТО СЛЕД ПРИКЛЮЧВАНЕ ГЕНЕРИРАТ НЕТНИ ПРИХОДИ“ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 61 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТ 17 ДЕКЕМВРИ 2013 Г., КОГАТО В РЕЗУЛТАТ ОТ ФИНАНСОВИЯ АНАЛИЗ ПО ПРОЕКТА СЕ УСТАНОВИ ФИНАНСОВ ДЕФИЦИТ, БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ (100%) Е ДО РАЗМЕРА НА СУМАТА ПО РЕШЕНИЕТО СЪГЛАСНО ПРЕДСТАВЕНИЯ ФИНАНСОВ АНАЛИЗ. В ТОЗИ СЛУЧАЙ БЕНЕФИЦИЕНТЪТ СЛЕДВА ДА ОСИГУРИ СОБСТВЕН ПРИНОС В РАЗМЕР НА РАЗЛИКАТА МЕЖДУ ОБЩАТА СТОЙНОСТ НА ПРОЕКТА И РАЗМЕРА НА БФП ПО ОПРР (100%)

В СЛУЧАЙ ЧЕ СЛЕД ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ПРОЕКТА СЕ ГЕНЕРИРАТ ПРИХОДИ, КОИТО ОБЕКТИВНО НЕ Е БИЛО ВЪЗМОЖНО ДА СЕ ОПРЕДЕЛЯТ ВЪЗ ОСНОВА НА НЯКОЙ ОТ МЕТОДИТЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛ. 61 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/ 2013 Г. И ЧЛ. 17, АЛ. 2 ОТ ПМС № 119/20.05.2014 Г., ПРИ НЕГОВОТО ПРЕДСТАВЯНЕ ПРЕД УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН, ТО НЕТНИТЕ ПРИХОДИ, ГЕНЕРИРАНИ В РАМКите НА 3 ГОДИНИ ОТ ПРИКЛЮЧВАНЕТО НА ПРОЕКТА ИЛИ ДО КРАЙНИЯ СРОК ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕТО НА ОПРР 2014-2020 Г., В ЗАВИСИМОСТ ОТ ТОВА КОЯ ДАТА Е ПО-РАННА, СЕ ПРИСПАДАТ ОТ РАЗХОДИТЕ ЗА ПРОЕКТА, КОИТО СА ДЕКЛАРИРАНИ КЪМ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ И СЛЕДВА ДА СЕ ВЪЗСТАНОВЯТ ОТ БЕНЕФИЦИЕНТА.

ВАЖНО!!!

ВЪЗ ОСНОВА НА ЧЛ. 18, АЛ. 1, Т. 2 ОТ ПМС № 119/ 20.05.2014 Г., В СЛУЧАЙ ЧЕ ОБЩИЯТ РАЗМЕР НА ДОПУСТИМИТЕ РАЗХОДИ ПО ДАДЕН ПРОЕКТ НЕ НАДВИШАВА ЛЕВОВАТА РАВНОСТОЙНОСТ НА 1 000 000 ЕВРО, НЕ СЕ ПРЕДСТАВЯ ФИНАНСОВ АНАЛИЗ.

Съгласно чл. 61 от Регламент (ЕС) № 1303/ 2013 г., „нетни приходи“ означава паричните потоци, заплащани директно от потребителите за стоки и услуги, предоставени с операцията, като такси, заплащани директно от потребителите за използването на инфраструктура, продажбата или отдаването под наем на земя или сгради или плащанията за услуги минус всички оперативни разходи и разходи за подмяна на недълготрайно оборудване за съответния

период. Генерираните от операцията икономии от оперативните разходи се разглеждат като нетни приходи, освен ако не са компенсирани от равностойно намаляване на субсидиите за дейността.

Финансовият анализ се изготвя в съответствие с насоките на Европейската комисия за изготвяне на Анализ разходи-ползи на инвестиционни проекти, публикувани на следната интернет страница: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf, като **стойността на допустимите разходи не следва да надвишава разликата между текущата стойност на инвестиционните разходи и текущата стойност на нетните приходи от инвестицията през референтния период на проекта.**

В съответствие с чл.16, ал.3 от ПМС №119/ 20.05.2014 г., „с нетните приходи се намалява сумата на финансиране от съответната оперативна програма, като същите се приспадат от размера на допустимите разходи по операцията. Когато не всички инвестиционни разходи са допустими за финансиране по оперативната програма, нетните приходи се разпределят пропорционално между допустимите и недопустимите части от инвестиционните разходи“.

В случаите на проекти, които генерират нетни приходи след тяхното завършване, допустимите разходи за проекта се намаляват предварително (на етапа на кандидатстване) при отчитане потенциала да генерира нетни приходи през определен референтен период, който обхваща както периода на изпълнение на проекта, така и периода след приключване на неговото изпълнение.

Финансовият анализ следва да се предостави в електронен формат (Excel) с отключени формули, което да позволи неговото разглеждане и оценка, включително проверка на получените финансови резултати.

4.2 Режим на държавни помощи

УО на ОПРР 2014-2020 осъществява предварителен и последващ контрол за спазването на правилата и процедурите за държавните помощи в ЕС и в Република България при подготовката и провеждането на настоящата процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Предоставянето на публичен ресурс, в това число безвъзмездна финансова помощ от ОПРР 2014-2020, трябва да е съобразено с правилата за държавни помощи, като се отчита принципната недопустимост на държавните помощи и възможните хипотези на съвместимост, които Договорът за ЕС, Регламентите и националното законодателство предвиждат.

Бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на БФП са длъжни да спазват законодателството в областта на обществените поръчки и държавните помощи и да не допуснат средствата, получени по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, да бъдат предоставени на трети лица в нарушение на режима на държавни помощи.

Предвижданите за финансиране видове дейности в рамките на всеки един от допустимите компоненти за финансиране по настоящата процедура не съдържат елемент на държавна помощ, тъй като интервенциите са насочени изцяло към училища, които са част от държавната образователна система. Съгласно действащото законодателство, средното образование в България е право на всеки български гражданин и се предоставя безвъзмездно. Образованието е част от публичните функции на държавата (в лицето на министъра на образованието) и на общината. Финансирането на училищата се осъществява с публични средства – за сметка на държавния или общинския бюджет.

Съгласно практиката на Европейската комисия общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система, което е предимно или изцяло финансирано и контролирано от държавата, се счита за дейност с нестопанска цел. Този извод не се променя от факта, че в образователната инфраструктура може да има и осъществяване на

стопанска дейност, тъй като тя по принцип е спомагателна към основната образователна функция, а в чести случаи и неделима, т.е. едни и същи помещения се ползват за осъществяване на неикономическа и икономическа дейност. ЕК приема, че ако икономическа дейност не може да бъде отделена от упражняването на публична власт, дейностите, упражнявани от този субект като цяло остават свързани с упражняването на тази публична власт и поради това попадат извън понятието за предприятие². Освен това осъществяването на спомагателна стопанска дейност в училищата от системата на средното образование може да се приеме, че попада в хипотезата на инфраструктура с изцяло местно значение, така както е описана в практиката на Комисията – т. 40 от Съобщението на Комисията за прилагането на правилата на ЕС към предоставянето на компенсацията, предоставена за УОИИ³. Поради това дейностите, които се финансират по настоящата процедура не съдържат индикации за държавна помощ и не подлежат на детайлна оценка за съвместимост с правилата за държавни помощи

4.3 Хоризонтални политики

Във всяко проектно предложение следва да бъдат отчетени заложените в ОПРР 2014-2020 хоризонтални принципи, както следва:

4.3.1 Устойчиво развитие

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с насоките за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата

В изпълнение на новите изисквания за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете на Европейския съюз за програмен период 2014-2020, Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 прилага принципа на интегриране на ПОС и ПИК в процеса на програмиране чрез избора на тематични цели и инвестиционни приоритети, попадащи в областта на околната среда и климата. Конкретно, чрез своите мерки, ОПРР 2014-2020 допринася за изпълнение на следните интервенции от насоките:

Интервенция 1 „Необходими интервенции за по-добро управление на водите за постигане на по-добър екологичен статус, по-висока ефективност на този ресурс и справяне с последствията върху водите от изменението на климата“:

По Направление „По-ефективно използване на водите, вкл. екоинновации, нови технологии в областта на водите и методи в областта на оценките на състоянието, мониторинга и управлението, пречистването на водите“, ОПРР 2014-2020 г. ще има принос, когато става въпрос за мерки, които са част от ремонта и реконструкцията на сгради обект на финансиране.

Интервенция 4 „Необходими интервенции за действия по климата: енергийната ефективност и ВЕИ“:

По Направления 4.1. „Повишаване на енергийната ефективност, вкл. смяна на горивната база в: 4.1.1. публични сгради (държавни и общински), 4.1.2. в жилищни сгради и 4.1.3. в здравни и социални заведения (търговски дружества) ОПРР 2014-2020 допринася чрез приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с документ „Анализ на риска и оценка на уязвимостта на секторите в българската икономика от измененията на климата“

Интервенциите по ОПРР 2014-2020 г. ще спомогнат за намаляване на установените в рамковия документ негативни ефекти в различни сектори в резултат на изменението на климата и ще спомогнат за изпълнението на заложените в него препоръки за адаптирането на

² Дело C-138/11 *Compass- Datenbank GmbH* [2012] ECR I-0000, параграф 38, и Дело C-113/07 P *SELEX Sistemi Integrati v Commission* [2009] ECR I-2207, параграфи 72 и сл.

³ <http://stateaid.minfin.bg/bg/page/423>

съответния сектор към климатичните промени. Мерките за енергийна ефективност по отношение на сградния фонд ще спомогнат за адаптиране на образователната инфраструктура към очакваните климатични изменения и ще отговоря на нуждите за енергийно обновяване на сградния фонд, посочени в рамковия документ.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с Насоки за интегриране на политиката по околна среда (ПОС) и политиката по изменение на климата (ПИК) в Европейските структурни и инвестиционни фондове (Фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 - 2020 г.“)

При изпълнението на ОПРР 2014-2020 ще бъдат отразени приложимите общи и специфични критерии, които произтичат от законодателни изисквания за програмата, от Насоките за интегриране на ПОС и ПИК в Европейските структурни и инвестиционни фондове (фаза изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 - 2020 г.), като съответните изисквания се включват в приложимите документи на съответния етап от изпълнение на програмата – насоки за кандидатстване, договори за безвъзмездна финансова помощ, указания към бенефициентите и др.

При изпълнение на ОПРР 2014-2020 ще бъдат спазени задължителните изисквания, произтичащи от Становище на МОСВ по Екологична оценка № 7-4/2013 за съгласуване на ОПРР 2014-2020 и решенията по тригодишните доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на програмата.

4.3.2 Равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете

Всички проекти по програмата, насочени към подобряване на сградите на образователната инфраструктура следва да включват задължителна хоризонтална дейност „Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради“.

Предприемането на такива мерки ще повиши значително възможностите на икономически неактивното население, на хората със затруднена мобилност и осигурява съответствие с Дългосрочната национална стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 г. и с Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Принципите на равните възможности и недискриминация следва да бъдат спазвани при подготовката и изпълнението на всички проекти, финансирани от ОПРР 2014-2020.

4.4 Правила за допустимост по настоящата процедура

4.4.1 Допустими кандидати

Конкретни бенефициенти по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:

- 1. Компонент 1: Министерство на културата - за училища по изкуствата и културата**
- 2. Компонент 2: Министерство на младежта и спорта - за спортни училища**

4.4.2 Допустими партньори

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ не е допустимо участието на партньори.

4.4.3. Изпълнители от страна на бенефициента

Бенефициентът има право да сключва договори с изпълнители за осъществяването на дейности по проекта. При избора на изпълнител бенефициентът прилага Закона за обществените поръчки и съответните нормативни актове по прилагането му. Избраните изпълнители не са партньори по проектите.

Управляващият орган ще осъществява предварителен и последващ контрол за спазване от страна на конкретния бенефициент на процедурите за определяне на изпълнители. При представяне на искане от страна на конкретния бенефициент за плащане, Управляващият орган ще извършва проверка на процедурите за определяне на изпълнители с оглед признаване на разходите за съответната дейност, възложена на изпълнители.

В случай че се констатира нередности при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки или при изпълнението на договорите с изпълнителите, Управляващият орган си запазва правото да наложи финансови корекции, да откаже възстановяване на средства или да изиска от бенефициента връщане на вече платени средства за разходите, направени в резултат на процедура, проведена по незаконосъобразен начин.

4.4.4. Продължителност

Планираната продължителност на всеки проект, включително дейностите, предвидени в него, **не може да надвишава 30 месеца.**

ВАЖНО!

Конкретният бенефициент трябва да предвиди в продължителността на проектите процедури като подготовка и одобрение на техническата документация, издаване на необходимите разрешителни и съгласувателни документи, провеждане на обществени поръчки за строителство, услуга и/или доставка, процес по строителство и въвеждане в експлоатация, отчетност, окончателно разплащане към изпълнителите и др.

4.4.5 Териториален обхват:

Дейностите по настоящата процедура могат да се осъществяват на цялата територия на страната.

ВАЖНО!

Безвъзмездната финансова помощ не може да бъде предоставяна за проектна дейност, финансирана по друг проект, програма или процедура, финансирани с публични средства. Следователно конкретният бенефициент, подпомаган по други европейски програми, национални програми с публично финансиране или други донорски програми, може да кандидатства по настоящата процедура за безвъзмездна финансова помощ единствено за други, нефинансирани по тези програми, дейности.

4.4.6. Допустими дейности:

- **Строителство, реконструкция и ремонт** на държавни спортни училища и училища по изкуство и култура от национално и регионално значение, включително прилежащото дворно пространство, както и прилежащите общественията към тях, конструктивни обследвания на съответните сгради, подобряване на достъпа за хора с увреждания до образователните сгради като част от строително-монтажните работи, свързани с тях;
- **Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане** за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване

ВАЖНО!!!

1. Всяко **едно проектно предложение** следва да включва само **едно училище – обект на интервенция**.
2. Проектните предложения следва да се подават по реда на приоритетност на съответното училище, съгласно утвърдената от Министерство на образованието и науката Методология за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура на територията на Република България и изготвените списъци към нея, до изчерпване на наличния ресурс по съответния компонент.
3. **Допустимите обекти на интервенция** (държавни спортни училища и училища по изкуство и по култура) са посочени по-горе в **списъка на приоритизирани обекти** (стр.11 и 12 от настоящите Насоки за кандидатстване)
4. Предложените дейности трябва да бъдат **насочени към изпълнението на целта на настоящата процедура** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **и да са свързани с целите на Инвестиционен приоритет „Инвестиции в образованието, обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот посредством изграждането на образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение“**.
5. Интервенциите следва да включват **цялостно обновяване на съответните обекти на интервенция и прилежащите дворни пространства (ако е приложимо)**. Не са допустими дейности, които целят частични интервенции и/или самостоятелно внедряване на мерки за енергийна ефективност. За целта, на етапа на кандидатстване следва да се представи **Декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта**, с която да декларира че с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение ще се постигне цялостна модернизация на образователната институция. В случай на изпълнени мерки на предходен етап, във формуляра за кандидатстване бенефициентът следва да опише осъществените предходни инициативи, които да удостоверят, че към момента на кандидатстване не се налагат повече интервенции за цялостната модернизация на образователната институция.
6. Дейностите по проектите следва **да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаване на съответното проектно предложение**, независимо дали всички свързани плащания са извършени от конкретния бенефициент или не.
7. Дейностите по **изготвяне на енергийни и технически обследвания, технически/работни проекти, оценка на съответствието на проектите са подготвителни дейности** спрямо основните дейности по проекта. В тази връзка в случай че тези дейности са завършени преди подаване на проектното предложение, разходите за тях са допустими за финансиране в съответствие с допустимите разходи, посочени в настоящите Насоки.
8. **Доставката на оборудване и обзавеждане** трябва да е свързана с изпълнението на съответните образователни услуги, които се предоставят и да подобрява тяхното качество, т.е. да бъде свързана с целите и цялостната концепция на проекта.
9. Всички проекти следва да включват мерки, свързани с подобряване на **достъпа на хора с увреждания до сградите**, в съответствие с изискванията на Наредба №4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.
10. Всички дейности, обект на интервенция по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, трябва задължително да бъдат извършвани върху държавна недвижима собственост в управление на съответното министерство или

общинска недвижима собственост, предоставена за безвъзмездно ползване за нуждите на съответната образователна институция.

11. Към Пакета документи за кандидатстване по проектното предложение трябва да бъде приложен за всеки обект **Декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта или Решение на Общинския съвет (в случай на общинска собственост)**, чрез което да се декларира, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта.
12. Към Пакета документи за кандидатстване към проектното предложение за всяка образователна институция трябва да бъде приложена **Декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта**, чрез която да се декларира, че съответната образователна институция няма да бъде закрыта за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта.
13. Към Пакета документи за кандидатстване по проектното предложение за всяка образователна институция трябва да бъде приложена **Декларация от ръководството на съответната институция, обект на интервенция**, че е съгласно с предложението проект, вкл. и с конкретното проектно решение, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта.
14. Конкретният бенефициент трябва да предвиди **строителен надзор от лицензирана фирма** – консултант съгласно чл.168 ал.2 от Закона за устройство на територията за проектни предложения, включващи строежи от първа до четвърта категория.
15. Завършването на строителството и въвеждането в експлоатация се извършва по реда на Закона за устройство на територията.

ВАЖНО!!!

Мерки за енергийна ефективност ще се изпълняват въз основа на **обследване за енергийна ефективност** на съответната сграда. Обследването за енергийна ефективност следва да бъде придружено от **валиден сертификат за енергийни характеристики на сградата в експлоатация**, изготвен по реда на чл. 48 от ЗЕЕ. Докладът от обследването за енергийна ефективност следва да бъде изготвен в обхват и съдържание съгласно изискванията, определени в приложимата подзаконова нормативна уредба (Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ).

Кандидатът следва да представи заедно с проектното предложение декларация, че **представеният сертификат** за енергийни характеристики на сградата в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, **е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него.

Интервенции ще бъдат осъществени единствено ако обследването за енергийна ефективност е доказало, че приложените мерки ще доведат до нормативно изискваните нива на енергийна ефективност - **най-малко клас на енергопотребление „С“**.

Ще се финансира икономически най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се **постига най-малко клас на енергопотребление „С“** в съответствие с Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради.

Проекти, свързани с внедряване на мерки за енергийна ефективност, ще се финансират само след извършено **обследване за установяване на техническите характеристики за всеки обект**, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1, т.1–5 и ал.2 от ЗУТ в

съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите. Техническият паспорт и обследването за установяване на техническите характеристики на сградата (техническото обследване) следва да бъде изготвени в пълно съответствие с изискванията на Наредбата по отношение на обхват и съдържание с оглед преценка допустимостта на сградата и съответствието ѝ с критериите за оценка.

Проектните предложения, съответно инвестиционните проекти за обектите на интервенция, следва да включват:

- **всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност**, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - **най-малко клас на енергопотребление „С“**;
- **всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване.**

Не са допустими дейности по изготвяне на самостоятелни обследвания за енергийна ефективност по реда на чл. 48 от ЗЕЕ, или обследвания за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1, т.1–5 и ал.2 от ЗУТ, които не са свързани със СМР за обектите, включени в проектното предложение. Всички проекти, свързани с внедряване на **мерки за енергийна ефективност и оползотворяване на ВЕИ**, трябва да отговарят и на изискванията на Закона за енергийната ефективност, Закона за устройство на територията и на подзаконовата нормативна база за тяхното прилагане.

ВАЖНО!!!

Изисквания, произтичащи от Становището по Екологична оценка на ОПРР 2014-2020 и проекта на Насоки за интегриране на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата в Европейските структурни и инвестиционни фондове (фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014-2020 г.“):

1. Реализацията на проекти, които касаят ползване или водовземане от повърхностни или подземни водни тела, подлежат на разрешителен режим, съгласно Закона за водите. (ако е приложимо)
2. По време на **фазата на строителство** при изпълнение на дейностите бенефициентът следва да предвиди:
 - ефективно изпълнение на мерките и условията от издадените решения и/или становища по ЕО, ОВОС и ОС за етапа на строителство;
 - от страна на бенефициента да се осигури ефективен контрол за прилагането на релевантните за съответната дейност мерки за ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества в атмосферата (оросяване на площадката, товарене, разтоварване и превозване на генерираните строителни отпадъци и строителни материали съобразно приложимите мерки и изисквания по чл. 70 от Наредба № 1 от 27 юни 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от неподвижни източници на емисии), съответно да се докладва по какъв начин са изпълнени мерките;
 - съхраняване на строителните материали и изхвърляне на отпадъци само на предназначения за това места;
 - преди стартиране на строителния процес да се извърши анализ на източниците на шум

на строителната площадка и описание на мерките за ограничаване на шума по време на строителството в зависимост от избраното местоположение на строежа, разстоянията до зони и обекти с нормиран шумов режим, продължителността и фазите на строителството, продължителността на работите през деня и през седмицата, както и от използваните строителни машини и транспортни средства

След окончателното приемане на Насоките за интегриране на политиката по околна среда и политиката по изпълнение на климата в ЕСИФ и в случай на необходимост, УО на ОПРР си запазва правото да актуализира настоящите Насоки за кандидатстване.

ВАЖНО: Където е приложимо, бенефициентът следва да посочи как проектните предложения допринасят за изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион. Повече информация за стратегията може да бъде намерена на средните интернет-адреси: <http://www.mrrb.government.bg/?controller=category&catid=44> и <http://www.danube-region.eu/>.

При разработването на проектните предложения конкретният бенефициент задължително трябва да предвиди в изпълнението на проектите следните дейности:

- **Финансов одит на проекта** – одитът на проекта трябва да бъде извършен от квалифициран одитор, физическо или юридическо лице или от звеното за вътрешен одит към бенефициента, като докладът за фактически констатации трябва да бъде приложен към окончателното искане за плащане; При изпълнение на дейността следва да се спазва Инструкцията за извършване на ангажменти за договорени процедури във връзка с проекти, съфинансирани със средства от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС на Сертифициращия орган от м.юли 2013 г.
- **Дейности за информация и комуникация по проекта** – съгласно Общите условия към финансираните по ОПРР 2014-2020 г. договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г. (**Приложение 3** към настоящите Насоки за кандидатстване). С оглед осигуряване публичността и информирането на обществеността относно финансовия принос на ЕС за реализацията на даден проект е необходимо проектното предложение да предвижда пресконференция/конференция по повод стартирането на проекта, както и подобно събитие при приключване на проекта за оповестяване резултатите от реализацията му.

4.4.7. Степен на проектна готовност

Предвидените в проектното предложение дейности трябва да се основават на:

- **Технически или работен проект** съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, **придружен от подробни количествени сметки по приложимите части;**

Техническият/ работният проект следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и други съгласувателни органи съгласно действащата нормативна уредба и одобрен от главния архитект на Общината, когато се изисква съгласно ЗУТ.

- **Обследване за енергийна ефективност** придружено от **валиден сертификат** за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл.48 от ЗЕЕ (**в случай на интервенции върху съществуваща сграда**);

- **Обследване за установяване на техническите характеристики**, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1, т.1–5 и ал.2 от ЗУТ в съответствие с изискванията, определени в глава трета на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите **(в случай на интервенции върху съществуваща сграда)**;
- **Оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите**, изготвена като комплексен доклад от лицензирана фирма-консултант /независим строителен надзор/ за строежи 1-ва и 2-ра категория или Решение на експертния съвет на одобряващата администрация за строежи 3 -та, 4-та и 5-та категория, съгласно чл.142, ал.6 от ЗУТ;
- **Оценка за съответствие на инвестиционния проект със същественото изискване по чл. 169**, ал. 1, т. 6 от ЗУТ, изготвена по реда на Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради;
- **Становище от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ** дали следва да бъдат проведени разрешителните и/или съгласувателните процедури по Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Закона за защитените територии (ЗЗТ) **(в случай на строителство на нови сгради, съоръжения и елементи на транспортната и техническата инфраструктура, изрично описани в приложение №1 и №2 от ЗООС)**.
- **Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС**, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и/или Решение по ОВОС, съгласно чл. 18 от същата наредба **(в случай че е приложимо)**.
- **Решение по чл. 18 или съответно решение по чл. 20 и чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (в случай че е приложимо)**
- Разрешителни и/или съгласувателни документи от съответните институции **(ако са необходими такива съгласно българското законодателство)**;
- **Влязло в сила разрешение за строеж**, издадено по реда на чл.148-156 от ЗУТ; Представеното Разрешение за строеж, издадено въз основа на одобрения инвестиционен проект, по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, следва да съдържа максимално подробна информация относно всички одобрени проектни части на инвестиционния проект, всички съгласувателни и разрешителни документи;
- **Подробна количествено-стойностна сметка.**
- При доставка на оборудване/обзавеждане – **индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане** съгласно Приложение Б.

В случай, че на етапа на кандидатстване за обекта на интервенция няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж), предвидените в проектното предложение дейности **следва да се основават на:**

- **Схема/архитектурен план, заверен от главния архитект на общината** за обектите на интервенция, които ще се ремонтират и/или изграждат, заедно с обяснителна записка, както и **индикативна количествено-стойностна сметка по окрупнени показатели**;
- **Обследване за енергийна ефективност** придружено от **валиден сертификат** за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл.48 от ЗЕЕ **(в случай на интервенции върху съществуваща сграда)**;

- При доставка на оборудване/обзавеждане – индикативен **остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане** съгласно Приложение Б

ВАЖНО!!!

Техническият/ работният проект няма да бъде предмет на оценка по настоящата схема. Конкретният бенефициент носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработения инвестиционен проект, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването на инвестиционния проект в качеството му на Възложител по проекта.

На етапа на кандидатстване към проектното предложение конкретният бенефициент следва да представи за всеки обект на интервенция:

Декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта в зависимост от степента на проектната готовност на обекта на интервенция, както следва:

- За обект в пълна степен на проектна готовност бенефициентът представя декларация, че в инвестиционния проект са включени:

1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас на енергопотребление „С“
2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление.
4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.

- За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност (вкл.разрешение за строеж), бенефициентът представя декларация, че в инвестиционния проект ще бъдат включени:

1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност), които водят до съответствие на сградата с нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас на енергопотребление „С“;
2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление.
4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.

Задължение на конкретния бенефициент е да съхранява към всяко проектно предложение **инвестиционния проект в целия му наличен обем (технически или работен проект съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от подробна количествено-стойностна сметка**

по видове СМР, доклад за оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите) и свързаната с него налична документация (съгласувания, одобрения и разрешения и др, включително обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация и обследване за установяване на техническите характеристики, свързани с удовлетворяване на изискванията по чл.169, ал.1, т.1–5 и ал.2 от ЗУТ), която се представя на етапа на верификация на разходите.

В случай че на етапа на верификация бъдат установени разходи за СМР върху собственост, различна от тази на бенефициента или на съответната община, на територията на която е разположена образователната институция, както и недопустими разходи съгласно настоящите Насоки за кандидатстване, тези разходи няма да се финансират чрез БФП и ще се поемат като собствен принос на бенефициента.

4.5. Допустими и недопустими разходи

4.5.1. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ

При предоставяне на безвъзмездната финансова помощ по конкретно проектно предложение ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на „допустимите разходи“. Единичните стойности на допустимите разходи трябва да се базират на нормативно определени размери или на реални пазарни цени.

Допустимите разходи не трябва да противоречат на:

1. правилата, описани в Регламент (ЕС) №1301/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006,
2. правилата, описани в Регламент (ЕС) №1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета
3. ПМС №119/ 20.05.2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г.

За да се считат за допустими в контекста на проектите предложения, разходите трябва:

1. да са за дейности, определени и извършени под отговорността на съответния управляващ орган и съгласно критериите за избор на операции, одобрени от съответния комитет за наблюдение;
2. да са извършени от допустими по съответния приоритет на ОПРР 2014-2020 г. бенефициенти или от техните партньори в случаите, когато са допустими съгласно

критериите за избор на операции, одобрени от Комитета за наблюдение на оперативната програма;

3. категориите разходи да са включени в договора или в заповедта за предоставяне на финансова подкрепа;
4. изборът на изпълнител за реализираните дейности (услуги и/или доставки, и/или строителство) да е извършен в съответствие с действащото национално и с европейското законодателство;
5. за тях да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени разпоредбите за наличност на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347 от 20.12.2013 г.);
6. да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
7. да са отразени в данъчната документация на бенефициента и да могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
8. да са извършени за съфинансирани продукти и услуги, които са реално доставени, съобразно предварително заложените в договора или в заповедта за предоставяне на финансова подкрепа изисквания;
9. в случаите, когато обект на финансиране са мерки и операции, попадащи в обхвата на правилата по държавните помощи, допустимостта на разходите е съобразена и с приложимите към помощта правила;
10. да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 30 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298 от 26.10.2012 г.).

Период на допустимост на разходите

Разходите са допустими за финансиране, ако са направени от бенефициента и са платени между **1 януари 2014 г. и 31 декември 2023 г.**, съгласно чл. 4, ал. 1 от ПМС № 119/ 20.05.2014 г.

ВАЖНО!!!

Всички разходи, извършени от бенефициента след 31.12.2023 г., по неприключили проекти не се изплащат от отпуснатата безвъзмездна финансова помощ и са за сметка на бенефициента.

Преки допустими разходи

Преките допустими разходи по настоящата процедура и съгласно ПМС № 119/ 20.05.2014 г. свързани с изпълнението на дейностите по сключени договори, са обобщени в следните основни групи:

- разходи, свързани с технически и работни проекти и с авторски надзор, финансирани от БФП, в размер до 5% от стойността на СМР, финансирана от безвъзмездната финансова помощ

!!! Когато на етап кандидатстване е предвидено възлагане на инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство), не се прилага процентно ограничение по отношение на горепосочените разходи.

- разходи, свързани с набавянето на необходими разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;
- разходи за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сгради в експлоатация, обследване за установяване на техническите характеристики на сгради;
- разходи за строително-монтажни работи;
- разходи за строителен надзор съгласно чл.168, ал.2 от ЗУТ, финансирани от БФП, – в размер до 5% от стойността на СМР, финансирана от безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етапа на кандидатстване;
- разходи за оценка на съответствието на проектите, съгласно чл.142, ал.4 и чл.169 от ЗУТ, финансирани от БФП, – в размер до 5% от стойността на разходите за проектиране и авторски надзор, финансирани от безвъзмездната финансова помощ, одобрени на етапа на кандидатстване;

!!! Когато на етап кандидатстване е предвидено възлагане на инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство), разходите за строителен надзор и оценка на съответствието на проектите, финансирани от БФП, са общо в размер до 5 % от стойността на инженеринга, финансиран от БФП.

- непредвидени разходи за строително-монтажни работи, финансирани от БФП, - в размер до 10% от стойността на строително-монтажните работи, финансирана от безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етап кандидатстване.

!!! При възлагане на инженеринг непредвидени разходи за СМР не се допускат.

- разходи, свързани с въвеждането на обекта в експлоатация;
- разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, съфинансиран от Оперативната програма и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като инженерни, технически изследвания, геоложки/геодезически проучавания, финансов анализ и други;
- разходи за публичност и визуализация, финансирани от БФП, – до 1% от общите преки допустими разходи, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта;
- разходи за одит, финансирани от БФП, - не трябва да надвишават 1% от общия размер на безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР, като не следва да надвишават сумата от 50 000 лв. без ДДС;

ВАЖНО!!!

Разходи за консултантски услуги за попълване на формуляра за кандидатстване и приложенията към него, както и за подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки, не са допустими за финансиране по настоящата процедура.

Разходи за организация и управление (непреки разходи):

- разходи за възнаграждения за лица, пряко ангажирани с дейности по управлението и/или изпълнението на проекта, включително дължимите осигурителни вноски, и
- разходи за командировъчни пари (пътни, дневни и квартирни) на лица - съгласно Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съответните нормативни актове на друга държава – членка на ЕС, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство;

Разходите за организация и управление, финансирани от БФП по проекта не трябва да надвишават 2% от стойността на общите преки допустими разходи, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта.

ВАЖНО!

Ръководителят на инфраструктурен проект, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ трябва да отговаря на следните изисквания:

- Да има висше образование с образователно-квалификационна степен бакалавър или магистър с не по-малко от 3 години професионален опит в управлението и/или изпълнението, координацията, контрола и администрирането на инфраструктурни проекти.

ВАЖНО!!!

Максималните стойности по отделните разходи, посочени по-горе, са без ДДС.

Разходите за възнаграждения трябва да се отчитат само и единствено в Раздел 1 „Допустими разходи за организация и управление“ на бюджета.

При условие, че дейността по управлението на проект се възлага на външни за бенефициента лица и цената на извършваната услуга попада в стойностните граници, посочени в ЗОП за бенефициента ще възникне задължение за спазване съответните разпоредби на ЗОП.

Ако дейностите по управление на даден проект се изпълняват от служители на конкретния бенефициент, за него не възниква задължение за провеждане на процедура по ЗОП, тъй като изпълнението се извършва в самата организация. В този случай при определяне на възнагражденията на членовете на екипа бенефициентът следва да спазва ПМС № 119 от 20 май 2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 – 2020 г.

Специфични допустими разходи:

Невъзстановимият данък добавена стойност е допустим разход, съгласно Указание на министъра на финансите № НФ-5/28.07.2014 г. за третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г. (Приложение И от Насоките за кандидатстване).

Бенефициентът определя ДДС като невъзстановим, когато:

- 1 бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
- 2 бенефициентът е регистрирано лице по чл.97а, чл.99 и чл.100, ал.2 по ЗДДС;
- бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т.2, и стоките и услугите, финансирани по настоящата процедура са предназначени за:
- извършване на освободени доставки по глава четвърта по ЗДДС, или
- безвъзмездни доставки на стоки и/или услуги, или за дейности, различни от икономическата дейност на лицето (чл. 3, ал. 5, т. 1 и т. 2 от ЗДДС).
- бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги, финансирани по настоящата процедура, не е на лице на основание чл.70, ал.1, т.4, 5 от ЗДДС.

4.5.2. Недопустими разходи

Недопустими разходи по настоящата процедура за безвъзмездна финансова помощ са недопустимите разходи съгласно:

1. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1301/2013 г.* на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006,
2. правилата, описани в *Регламент (ЕС) №1303/2013* на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета
3. разпоредбите на ПМС №119/ 20.05.2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г.
 - разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
 - глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
 - комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
 - данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим;
 - закупуване на дълготрайни материални активи - втора употреба;
 - разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.
 - лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;

- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разностите за финансови трансакции.
- разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване по настоящата процедура.

ВАЖНО!!!

Размерът на безвъзмездната финансова помощ е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи. Извършените от конкретния бенефициент недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

5. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА НА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява изцяло по електронен път чрез Модула за електронни услуги на Информационната система за управление и наблюдение „ИСУН 2020“.

5.1. Списък на документите за кандидатстване по настоящата процедура

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява изцяло по електронен път чрез Информационната система за управление и наблюдение „ИСУН 2020“ на електронен адрес <https://eumis2020.government.bg>

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА

При кандидатстване по настоящата процедура конкретният бенефициент трябва да попълни уеб-базираните Формуляр за кандидатстване (образец, на който е представен в Приложение А), и съответните приложения към настоящите Насоки за кандидатстване, публикувани на интернет адресите на:

- Управляващия орган на ОПРР www.bgregion.eu в рубрика „Кандидатстване“- „Актуални схеми“,
- Министерството на регионалното развитие и благоустройството www.mrrb.government.bg в рубрика „Търгове“,
- Единния информационен портал за Структурните фондове в България www.eufunds.bg в рубрика „Обяви за набиране на проектни предложения“,
- Модула за електронни услуги в ИСУН 2020 <https://eumis2020.government.bg/>

При кандидатстване с проектни предложения, конкретният бенефициент следва да представи по електронен път всички изискуеми документи, както следва:

1. **Формуляр за кандидатстване** - попълва се електронно в ИСУН 2020.
2. **Декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт**, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020, както и разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата (**Приложение А1**) - подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата. **Декларацията се подава само към първото проектно предложение.**

3. **Индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане (ако е приложимо) (Приложение Б)** - подава се в оригинал - файл формат EXCEL, подписан с електронен подпис от кандидата.
4. **Декларация, че проектът не е финансиран от други източници с публични средства (Приложение В1)** - подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.
5. **Декларация, че проектът не генерира приходи (Приложение В2)** - подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.
6. **Финансов анализ** (в случай че проектът генерира приходи и общият размер на допустимите разходи надвишава левовата равностойност на 1 000 000 евро) - подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата. Всички таблици и изчисления, включени във финансовия анализ се подават в оригинал – файл формат Excel, подписан с електронен подпис от кандидата
7. **Автобиография на ръководителя на проектното предложение (Приложение Г)** - подава се във формат сканирано копие, подписано с електронен подпис от кандидата.
8. **Документ за собственост върху недвижимия имот**, обект на интервенция по проекта, от който да става ясно, че недвижимият имот е държавна и/или общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване за нуждите на съответната образователна институция - подава се във формат сканирано копие, подписано с електронен подпис от кандидата.
9. **Декларация от ръководството на съответната образователна институция**, обект на интервенция, че е съгласно с предложения проект, вкл. и с конкретното проектно решение, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта - подава се във формат сканирано копие, подписано с електронен подпис от кандидата.
10. **Декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта (в случай на държавна собственост в управление на съответния бенефициент)** чрез което да се декларира, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно и ще се ползва за целите на образователната институция, обект на интервенция, за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта - подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата
или
Решение на Общинския съвет (в случай на общинска собственост), чрез което да се декларира, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно и ще се ползва за целите на образователната институция, обект на интервенция, за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта - подава се във формат сканирано копие, подписано с електронен подпис от кандидата.
11. **Декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта, чрез която се декларира, че:**
 - съответната образователна институция няма да бъде закрыта за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта;
 - с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение, ще се постигне цялостна модернизация на образователната институция

Декларацията се подава в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.

12. **Обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация**, изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ (в случай на интервенции върху съществуваща сграда) - подава се във формат сканирано копие, подписано с електронен подпис от кандидата
13. **Декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта в зависимост от степента на проектна готовност на всеки обект**, както следва:

– За обект в пълна степен на проектна готовност бенефициентът представя декларация, че:

- **представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация**, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, **е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и

➤ **в инвестиционния проект са включени:**

1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност)
2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;
3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление;
4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.

– За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност, бенефициентът представя декларация, че:

- **представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация**, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, **е валиден** и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и

➤ **в инвестиционния проект ще бъдат включени:**

1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност);
2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване;

3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление;
4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.

Декларацията се подава в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.

14. **Пълномощно на лицето, което подписва с електронен подпис от името на кандидата документите за кандидатстване по проектното предложение и допълненията и поясненията към него (ако е приложимо) - подава се във формат сканирано копие, подписано с електронен подпис от кандидата.**

Декларациите на конкретния бенефициент се подписват с електронен подпис от представляващия бенефициента или упълномощено от него лице.

В случаите, когато конкретният бенефициент е упълномощил друго лице да го представлява при електронното подписване на документите за кандидатстване и потвърждаване на проектното предложение, към проектното предложение се прилага съответното пълномощно по т. 14 по-горе.

5.2. КАК И КЪДЕ СЕ КАНДИДАТСТВА

Формулярът за кандидатстване и приложенията към него се подават електронно чрез Модула за електронни услуги в ИСУН 2020 на електронен адрес <https://eumis.government.bg/>. Модулът е достъпен и чрез Единния информационен портал на Структурните фондове на ЕС в България, раздел Информационна система за управление и наблюдение – Е-услуги.

При подаване на проектните предложения се спазва следният ред, илюстриран и описан в детайли в Приложение Л към настоящите насоки **„Ръководство на потребителя за работа с Модула за електронни услуги в ИСУН“**:

5.2.1. Изтегляне на образците на документи за кандидатстване по процедурата

Пълният комплект от документи за кандидатстване са публикувани на интернет адресите на:

- Управляващия орган на ОПРР www.bgregion.eu в рубриката „Кандидатстване“- „Актуални схеми“,
- Министерството на регионалното развитие и благоустройството www.mrrb.government.bg в рубрика „Търгове“,
- Единния информационен портал за Структурните фондове в България www.eufunds.bg в рубрика „Обяви за набиране на проектни предложения;“
- Модула за електронни услуги в ИСУН 2020 <https://eumis.government.bg/>

За да използва Модулът за електронните услуги в ИСУН 2020, кандидатът трябва да разполага с **Универсален електронен подпис, който предварително да бъде инсталиран и регистриран**. Извършва се идентификация/ регистрация на потребителя в системата с универсален електронен подпис като се следват конкретните стъпки, описани в Ръководството на потребителя.

От Навигационното меню се избира „Регистриране“. Автоматично се зареждат регистрационните данни на организацията-кандидат от цифровия сертификат (наименование, БУЛСТАТ, сериен номер на цифровия сертификат и наименованието на удостоверяващия орган). Въвеждат се данните за конкретния потребител, упълномощен да представлява кандидата при подаване на проектното предложение в Модула за електронни услуги в ИСУН (електронна поща, длъжност, трите имена, адрес и пощенски код). На посочената тук електронна поща ще бъдат изпращани автоматичните известия от ИСУН.

За да изтеглите документите от ИСУН, от основното меню се избира меню „Кандидатстване“, след което избирате последователно:

Оперативна програма „Региони в растеж“ => Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ => Операция ... „.....“ => процедура BG16RFOP001-3.001 „Култура и спорт в училище“ => 2. Документи за кандидатстване.

Образците на документи, необходими за кандидатстване по настоящата процедура, **не се попълват в системата ИСУН 2020**, а се изтеглят като се следват конкретните стъпки в Ръководството за потребители.

5.3. ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Формулярът за кандидатстване за проектни предложения, включващ основни данни, данни за кандидата и партньора, бюджет, план за изпълнение, индикатори, екип за управление и др., се попълва директно в системата ИСУН 2020. Образците на останалите документи, необходими за кандидатстване по настоящата процедура, се изтеглят, попълват и подават като се следват конкретните стъпки в Ръководството за потребители.

Кандидатстването започва чрез създаване на нов формуляр за кандидатстване от страна на регистриран потребител. Той попълва формуляра за кандидатстване към съответната избрана процедура, следвайки указанията на УО за попълване на формуляра. Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН 2020.

Задължително е по настоящата процедура всички подавани прикачени файлове да бъдат подписани с отделена (detached) сигнатура, при която подписваният файл остава непроменен и в явен вид и към него се добавя допълнителен файл с разширение .p7s, който съдържа подписа. Така подписаните файлове се подават в системата като документ и сигнатура. Това може да се реализира с всеки универсален електронен подпис от Регистрираните доставчици на удостоверителни услуги от Комисията за регулиране на съобщенията, както и да се използва избран от потребителя софтуер, имащ функционалността да подписва с отделена сигнатура с подписа на потребителя.

Потребителят прикачва към формуляра за кандидатстване допълнително изискуемите от УО документи в специално обособена секция.

Максималният допустим размер на всеки отделен файл на проектното предложение, който се подава чрез системата, е 20 MB.

Сканирани документи следва да са в два цвята (черно-бяло, а не grayscale) с резолюция на сканиране 72 dpi до 100 dpi или избор на 256 цвята при цветно сканиране.

За да се подпише електронно файлът с проектното предложение, е необходимо той да бъде изтеглен и подписан с разширение .isun, като подписването става отделена (detached) сигнатура, при която изходният файл съдържа само електронния подпис без оригиналния „isun“ документ и е с разширение .p7s, след което се прикачат един или повече подписи. При коректно извършване на описаните действия в Ръководството на потребителя формулярът за кандидатстване и документите към него се изпращат чрез системата. Системата регистрира

подаденото проектно предложение и генерира регистрационен номер. Системата изпраща уведомление до посочения електронен адрес на потребителя, че проектното предложение е регистрирано със съответния регистрационен номер.

ВАЖНО: Управляващият орган на ОПРР съвместно с Централното координационно звено ще проведе информационни дни за демонстриране работата с Модула за електронни услуги. Периодът на провеждане на информационните дни ще бъде оповестен на интернет страницата на Управляващия орган www.bgregion.eu.

5.4. КРАЕН СРОК ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Крайният срок за подаване на проектни предложения за основните обекти на интервенция е **31 май 2016 г., 19:00 ч.**

По настоящата процедура, по която документите се подават по електронен път, за час на подаване на проектното предложение се счита времето на приложния сървър на ИСУН 2020, когато са записани окончателните данни и системата е генерирала регистрационен номер, а не времето на локалния компютър на конкретния бенефициент.

5.5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Въпроси във връзка с попълването на формуляра за кандидатстване и изискванията по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ могат да се задават на:

Електронен адрес: oprd@mrrb.government.bg,

Факс: 9405 383639, или

Адрес за кореспонденция: гр.София пощ. код 1303,
бул. "Тодор Александров" № 109,

Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие”.

При задаване на въпросите ясно се посочва номерът на процедурата за безвъзмездна финансова помощ. В срок до 7 работни дни УО на ОПРР публикува отговорите на зададените въпроси към процедурата в ИСУН 2020, както и на сайта на ОПРР.

ВАЖНО!

Публикуваните отговори на въпроси, изпратени на електронния адрес на ОПРР и/или на адреса за кореспонденция, представляват **официално становище на Управляващия орган** и трябва да бъдат взимани под внимание от кандидата при изготвяне на документацията за кандидатстване.

Въпросите и отговорите се вземат предвид при осъществяване на оценката на проектите предложения.

6. ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Проектното предложение се оценява в съответствие с критериите, описани в настоящите Насоки за кандидатстване.

ВАЖНО!!!

Изработването, съгласуването и одобряването на инвестиционните проекти по реда на ЗУТ и подзаконовите нормативни документи е изцяло отговорност на конкретните бенефициенти в качеството им на Възложители. УО на ОПРР няма задължение да оценява инвестиционни проекти за съответствието им със ЗУТ и подзаконовите

нормативни документи.

Проектните предложения по настоящата процедура се оценяват без сформирание на оценителна комисия, в съответствие с чл. 28, ал. 3 от ПМС №107/2014 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство за периода 2014-2020 г. Веднага след получаването на проектно предложение, УО на ОПРР ще стартира процедура по неговата оценка.

Оценката на проектното предложение се документира чрез попълване на контролен лист и включва оценка на административното съответствие, допустимостта и техническо и финансово качество.

В случай на установени неточности и непълноти при оценката на проектното предложение (липсващи и/или непълни документи, несъответствие с критерий/и за оценка), то може да бъде връщано на бенефициента по реда на чл. 28, ал. 5 от ПМС №107/2014 г. до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица). В процеса на оценката от бенефициента може да се изискват допълнителни документи и разяснения, както и да се изиска изменение на някои аспекти от представеното проектно предложение.

Ако конкретният бенефициент не представи изисканата информация в указания срок или в процеса на разяснения и корекции пропуските не могат да бъдат отстранени, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

В случай, че конкретният бенефициент откаже да въведе поисканите промени и/или в представените документи не е отразил правилно коментарите, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

Оценката на проектите предложения се документира чрез попълването на оценителна таблица, включваща следните критерии:

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ⁴
1.	Критерии за административно съответствие				
1.1.	Приложени са всички задължително изискуеми документи за кандидатстване, в изискания формат, подписани с електронен подпис на лицето, представляващо кандидата, или оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице	☐	☐		
1.2.	Приложено е пълномощно на лицето, което подписва с електронен подпис от името на кандидата документите за кандидатстване по проектното предложение в ИСУН 2020, и допълненията и поясненията към него (ако е приложимо)	☐	☐	☐	
1.3.	Приложена е декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020, както и	☐	☐	☐	

⁴ Посочва се конкретният обект, за който се отнася критерият.

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ⁴
	разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата (<i>прилага се само към първото подадено проектно предложение</i>) (Приложение А1)				
1.4.	Приложен е индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане (<i>ако е приложимо</i>) (Приложение Б)	☐	☐	☐	
1.5.	Приложена е Декларация, че проектът или дейности от него не е финансиран от други публични източници (Приложение В1)	☐	☐		
1.6.	Приложена е декларация, че проектът не генерира нетни приходи (<i>ако е приложимо</i>) (Приложение В2)	☐	☐	☐	
1.7.	Приложен е финансов анализ - в случай че проектът генерира нетни приходи и общият размер на допустимите разходи надвишава левовата равностойност на 1 000 000 евро	☐	☐	☐	
1.8.	Финансовият анализ е изготвен съгласно насоките на Европейската комисия и размерът на исканата БФП съответства на анализа	☐	☐	☐	
1.9.	Съгласно приложената декларация (Приложение В2) проектът генерира нетни приходи, но общият размер на допустимите разходи не надвишава левовата равностойност на 1 000 000 евро	☐	☐	☐	
1.10.	Приложена е автобиография на ръководителя на проекта (Приложение Г), който отговаря на изискванията на настоящата процедура	☐	☐		
1.11.	Приложен е документ за собственост върху недвижимия имот, обект на интервенция по проекта, от който става ясно, че недвижимият имот е държавна и/или общинска собственост, предоставена за безвъзмездно ползване за нуждите на съответната образователна институция	☐	☐		
1.12.	Приложена е декларация от ръководството на съответната образователна институция, обект на интервенция, че е съгласно с предложения проект, вкл. и с конкретното проектно решение, както и че ще съдейства за реализиране на проекта в съответствие със своите задължения и компетенции, вкл. и по отношение на гарантиране на устойчивостта на инвестициите и опазване на обекта	☐	☐		
1.13.	Приложена е декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта или Решение на Общинския съвет (в случай на общинска собственост), чрез което да се декларира, че предназначението на сградите, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-	☐	☐		

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ⁴
	малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта				
1.14.	<p>Приложена е декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта, чрез която да се декларира, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> - съответната образователна институция няма да бъде закрыта за период не по-малък от 5 години след приключване на дейностите по проекта; - с изпълнение на дейностите, включени в подаденото проектно предложение, ще се постигне цялостна модернизация на образователната институция. 	☐	☐		
1.15.	Приложено е обследване за енергийна ефективност, придружено от валиден сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, изготвени по реда на чл. 48 от ЗЕЕ	☐	☐		
1.16.	<p>За обект в пълна степен на проектна готовност е приложена декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта, че:</p> <p>➤ представеният сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и</p> <p>➤ в инвестиционния проект са включени:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност) 2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване; 3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление; 4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно 	☐	☐	☐	

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ⁴
	<p>действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания.</p> <p>(За обекти, които кандидатстват с пълен инвестиционен проект)</p>				
1.17.	<p>За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност, е приложена декларация от Министъра на културата/Министъра на младежта и спорта, че:</p> <p>➤ представеният сертификат за енергийни характеристики на сградата в експлоатация, издаден по реда на Наредбата по чл. 48 от ЗЕЕ, е валиден и след издаването му не са извършвани дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата, текущ ремонт на инсталации на сградата и други дейности, както и че не са настъпили изменения в условията, при които сертификатът е издаден, както и на обстоятелствата, отразени в него и</p> <p>➤ в инвестиционния проект ще бъдат включени:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. всички задължителни енергоспестяващи мерки, предписани в обследването за енергийна ефективност, в т.ч. мерки за оползотворяване на възобновяеми енергийни източници (при доказана техническа осъществимост и икономическа целесъобразност) 2. всички задължителни мерки, предписани в техническото обследване; 3. най-ефективният пакет от енергоспестяващи мерки за сградата, с който се постигат нормативните изисквания за енергийна ефективност - най-малко клас „С“ енергопотребление; 4. всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за реструктуриране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хора с увреждания. <p>(За обекти, които кандидатстват без</p>	☐	☐	☐	

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ⁴
	инвестиционен проект)				
2.	Критерии за допустимост				
2.1.	Проектното предложение съответства на критериите за допустимост на кандидата	☐	☐		
2.2.	Образователната институция, за която се иска финансиране по ОПРР 2014-2020, е подадена по реда на своята приоритизация съгласно приоритизирания списък за съответната група училища към Методологията за приоритизиране на образователната инфраструктура, одобрена от МОН (съгласно настоящите Насоки за кандидатстване)	☐	☐		
2.3.	Дейностите по проекта съответстват на допустимите дейности по процедурата	☐	☐		
2.4.	Дейностите по проекта не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването му за финансиране, независимо дали всички свързани плащания са извършени от конкретния бенефициент или не	☐	☐		
2.5.	Продължителността на проекта съответства на максимално допустимия период на изпълнение, съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐		
2.6.	Разходите по проекта, финансирани чрез БФП, са допустими за финансиране в съответствие с Насоките за кандидатстване	☐	☐		
2.7.	Спазени са процентните ограничения на разходите съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐		
2.8.	Интервенции върху собственост, различна от тази на бенефициента или на съответната община на територията на която е разположена образователната институция, не се финансират чрез БФП	☐	☐	☐	
2.9.	Проектът предвижда мерки за информация и комуникация съгласно Насоките за кандидатстване	☐	☐		
2.10.	Проектът е в съответствие с хоризонталните политики на ЕО (устойчивото развитие)	☐	☐		
2.11.	Проектното предложение допринася за изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион	☐	☐		
2.12.	Предвидени са дейности по извършване на независим одит на проекта в случай че бюджетът му надвишава 200 000 лв.	☐	☐		
2.13.	Обследването за енергийна ефективност и придружаващият го валиден сертификат доказват, че предложените мерки ще доведат до най-малко клас „С“ енергопотребление от нормативно изисканите нива	☐	☐		

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки ⁴
	на енергийна ефективност				
3.	Критерии за техническа и финансова оценка				
3.1.	Целта на проектното предложение е ясно и точно формулирана и съответства на целта на настоящата процедура за безвъзмездна финансова помощ	☐	☐		
3.2.	Дейностите по проекта са описани подробно и обхватът и времетраенето им е ясен	☐	☐		
3.3.	Крайните потребители и целевите групи по проекта са ясно идентифицирани	☐	☐		
3.4.	Планът за действие е реалистичен; разпределението на дейности във времето е балансирано и позволява гладко управление и изпълнение	☐	☐		
3.5.	Представена е информация за планираните процедури за избор на изпълнители от страна на бенефициента (по ЗОП)	☐	☐		
3.6.	Индикаторите за продукт са остойностени	☐	☐		
3.7.	Проектът предвижда ясна институционална организация за управление; длъжностите на членовете на екипа са подробно описани	☐	☐		
3.8.	Бюджетните пера са ясни и детайлни и са необходими и достатъчни за изпълнение на проекта	☐	☐		

ВАЖНО!

В случай на констатирани пропуски/несъответствия на проектното предложение с предварително оповестените изисквания, конкретният бенефициент има право да коригира проектното предложение в срок, посочен от УО на ОПРР.

Искането може да бъде изпратено до кандидата по електронна поща или факс, посочен във формуляра за кандидатстване и/или чрез Модула за електронни услуги на ИСУН 2020.

В случай, че Искането за допълнение и пояснение бъде изпратено чрез Модула за електронни услуги, кандидатът получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение в ИСУН 2020.

Кандидатът следва да приложи стъпките, описани в Приложение Л Ръководството за потребители, за да прегледа Искането за допълнение и пояснение и да отговори на същото, като прикачи в системата изискваните документи или приложи коригираните версии на съществуващи файлове.

В резултат от оценката на проектите предложения, Управляващият орган си запазва правото да отстрани заложените от конкретния бенефициент дейности, по препоръка на проверяващите експерти, в случаите, когато те са недопустими и/или са свързани с недопустими разходи. Управляващият орган си запазва правото да намали проектобюджета по препоръка на проверяващите експерти, в случаите, в които разходите са недопустими или не отговарят на пазарната им стойност, като се съблюдава изискването за процентно съотношение между отделните разходи.

7. ИЗДАВАНЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ И ОБЩИ ПРАВИЛА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ

7.1. УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН

Конкретният бенефициент ще бъде уведомен писмено за решението на Управляващия орган във връзка с оценката на проектните предложения.

7.2. УСЛОВИЯ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЛЕД РЕШЕНИЕТО НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

За всяко одобрено проектно предложение Управляващият орган и конкретният бенефициент подписват **договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР 2014-2020**, на основание чл. 5, ал. 5 и 6 и чл.28, ал.1, т.5 от ПМС №107/ 10.05.2014 г., в срок до 15 работни дни от влизане в сила на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Правата и задълженията, които възникват за конкретния бенефициент, са описани в приложения стандартен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (**Приложения Е1**) и общите условия към него, които са неразделна част от настоящите Насоки за кандидатстване (**Приложения Е2**).

До 30 работни дни от датата на сключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган организира въвеждащо обучение за конкретния бенефициент за изпълнение на проекта по съответната процедура, **с изключение на случаите, в които бенефициентът изрично е заявил, че няма да се възползва от тази възможност.**

До 5 работни дни от датата на сключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ бенефициентът представя информация за избрания екип за управление на проекта и начина на избирането му, като в случай на външни за организацията членове на екипа, бенефициентът представя информацията в срок от 5 дни след сключване на договор с тях. Към информацията се представя и Декларация по образец (Приложение К) за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) №966/2012, попълнена от всеки член на екипа, включително и от Ръководителя на проекта.

По време на изпълнение на дейностите по проекта, конкретният бенефициент следва да спазва Указанията към бенефициенти за изпълнение на договори за предоставяне на БФП, публикувани на интернет страницата на ОПРР 2014-2020 г. www.bgregion.eu.

Видовете промени са детайлно описани в Указанията за бенефициенти за изменение на договори за БФП, публикувани на интернет страницата на ОПРР 2014-2020 г. www.bgregion.eu.

ВАЖНО!!!

В случай че в срок до 3 (три) месеца от датата на влизане в сила на договора за БФП бенефициентът не е обявил всички процедури за избор на изпълнители по проекта, Управляващият орган изпраща предизвестие до бенефициента, в което поставя срок до 1 (един) месец за обявяване на процедурите. Неспазването на срока дава право на Управляващия орган едностранно и без предизвестие да прекрати договора за БФП.

БЕНЕФИЦИЕНТЪТ е длъжен да сключи договори за обществени поръчки с изпълнителите по проекта в срок до 12 (дванадесет) месеца от влизане в сила на договора за БФП.

В случай, че в срок до 12 (дванадесет) месеца от влизане в сила на договора за БФП бенефициента не е сключил договори за обществени поръчки с изпълнител за дейности по

проекта, Управляващият орган изпраща предизвестие до бенефициента, в което поставя срок до 1 (един) месец за сключване на всички договори с изпълнители. Неспазването на срока дава право на Управляващия орган едностранно и без предизвестие да прекрати договора за БФП.

ВАЖНО!!!

В съответствие с чл. 71 „**Дълготрайност на операциите**“ от Общия регламент №1303/2013, в период от 5 (пет) години след извършване на окончателното плащане към бенефициента по договора за предоставяне на БФП или в периода от време, определен в правилата за държавна помощ (когато е приложимо), бенефициентът е длъжен да изпълнява едновременно следните задължения:

1. да не прекратява или премества дейността си извън програмния район на ОПРР, освен с изричното одобрение на УО на ОПРР;
2. да не променя собствеността или владението на обектите на инвестиция по проекта, с което се дава на дадено търговско дружество или публично правна организация неправомерно преимущество;
3. да не извършва значителна промяна, която засяга естеството, предназначението, целите или условията за изпълнение и която би довела до подкопаване на нейните първоначални цели.

Неправомерно платените суми във връзка с проекта се възстановяват от бенефициента пропорционално спрямо периода, за който изискванията не са били изпълнени.

Без да се засягат правилата, уреждащи държавните помощи, конкретният бенефициент е задължен да съхранява всички разходооправдателни документи за разходи по проекти по ОПРР 2014-2020 г., за период от 3 (три) години, считано от 31 декември след предаване към Европейската комисия на окончателните документи по приключването на ОПРР 2014-2020 г.

Периодът се прекъсва в случай на съдебно производство или при надлежно обосновано искане на Комисията.

8. Списък на приложенията

Документи за проектни предложения	Приложение А: Образец на Формуляр за кандидатстване за проектно предложение
	Приложение А1: Декларация за съгласие данните от статистическите изследвания, провеждани от Националния статистически институт, за дейността на конкретния бенефициент да бъдат предоставяни от Националния статистически институт на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020, както и разпространявани/публикувани в докладите за изпълнение на програмата
	Приложение Б: Индикативен остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане
	Приложение В1: Декларация, че проектът не е финансиран от други източници с публични средства.
	Приложение В2: Декларация, че проектът не генерира приходи.
Документи за информация	Приложение Г: Формуляр на автобиография на ръководителя на проектното предложение.
	Приложение Д: Кодове и индикатори
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1: Проект на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-I: Образец на доклад за фактически констатации;
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-II: Форма за финансова идентификация
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-III: Образец на банкова гаранция
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-IV: Образец на запис на заповед
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е2: Общи условия към финансираните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР.
	Приложение Ж: Декларация за нередности
	Приложение З: Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.

Приложение И:

Указание на министъра на финансите № НФ-5/28.07.2014 г. за третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г.

Указания на Министерство на финансите ДНФ № 1/01.07.2014 г. относно условията и реда за изплащане на финансовата помощ със средства от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Инициатива за младежка заетост, Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица на Европейския съюз и кореспондиращото национално съфинансиране за финансовата рамка 2014-2020 г.

Указания на Министерство на финансите ДНФ № 2/01.07.2014 г. относно сертифициране на разходите по оперативни програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Инициатива за младежка заетост, Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица на Европейския съюз за финансовата рамка 2014-2020.

ПРИЛОЖЕНИЕ И-1: Декларация за съгласие за предоставяне на информация във връзка с ДДС от компетентните органи по приходите;

ПРИЛОЖЕНИЕ И-2: Информация за размера на невъзстановимия данък върху добавена стойност, който се включва като допустим разход по проекта;

ПРИЛОЖЕНИЕ К: Декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) №966/2012;

ПРИЛОЖЕНИЕ Л: Ръководство на потребителя за работа с Модула за електронни услуги на Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на Европейския съюз в България.

ПРИЛОЖЕНИЕ М: Методически указания относно определяне на размера на финансовите корекции за нарушения при изпълнението на проекти съфинансирани от ОПРР 2007-2013

Методология за определяне на финансови корекции във връзка с нарушения, установени при възлагането и изпълнението на обществени поръчки и на договори по проекти, съфинансирани от структурните фондове, кохезионния фонд на европейския съюз, европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, европейския фонд за рибарство и фондовете от общата програма "солидарност и управление на миграционните потоци", приета с ПМС № 134/ 2010 г.